

18A 3961

Het is ongetwijfeld een vereerend verzoek wanneer men, een semester aan de Bazelsche Universiteit studeerend, door den Redacteur van het D. W. gevraagd wordt eens eenige indrukken weer te geven voor de commilitones in het vaderland. Gemakkelijk is deze opgave echter niet. Want de Bazelsche theologische faculteit zelf is ruim een jaar geleden door een onzer voorgangers hier reeds in geuren en kleuren in het D. W. beschreven en het wezenlijke is sindsdien slechts weinig veranderd. En details laten zich gemakkelijker vertellen in een gesprek onder vrienden dan verwerken tot een persklaar product.

Wanneer Ds. Visser echter iemand vriendelijk het mes op de pen zet, dan kan men ook niet al te gemakkelijk weigeren. Dus toch schrijvende lijkt het me zinvol eens iets te vertellen over de achtergrond van de laatste bekende uitingen van Prof. Karl Barth, de domineerende figuur der Bazelsche faculteit, over vragen der politiek. In de eerste dagen van October, naar ik meen, deed in de Nederlandsche pers de ronde een citaat uit een brief van Barth aan Prof. Hromadka te Praag, overgenomen uit de toen nog daar in het Duitsch verschijnende, kortgeleden opgeheven „Prager Presse“.

Deze brief, geschreven en in Praag verschenen vóór de Münchener beslissing, werd in Nederland bekend in de eerste dagen der algemeene dankbaarheid voor het behoud van de vredetoestand en vond dan ook overal scherpe afkeuring. Want lijnrecht tegen het algemeene Christelijke gevoelens dezer weken in had Barth geschreven, dat hij hoopte dat ook wanneer alle bondgenooten Tsjecho-Slowakije in den steek zouden laten, de oude zonen der Hussieten aan het week geworden Europa zouden toonen dat er ook nu nog mannen zijn. En iedere Tsjechische soldaat die dan strijden en lijden zou, zou dit ook, zonder voorbehoud gezegd, voor de Kerk van Jezus Christus doen.

Deze zin van den Tsjechischen soldaat vooral is het geweest die sterke bevreemding gewekt heeft. Zeker, werd toegegeven, men kan uit politiek inzicht het accoord van München bewonderen of betreuren, men kan meenen dat daardoor de vrede in Europa gedurende de komende generatie verzekerd is of men kan dat betwijfelen, maar laten de theologen zichzelf en vooral de Kerk van Jezus Christus daarbuiten houden. Gold juist Karl Barth sinds zijn bekende bestrijding van het gebruik van het adjectief „Christelijk“ voor substantieven als school, krant, partij, wereldbeschouwing, zedelijkheid, kunst, persoonlijkheid, politiek, vereniging enz. (in „Zur Lehre vom heiligen Geist“, 1930, p. 92 v) niet als de theoloog, die de politiek met alle kracht buiten Kerk en verkondiging wilde houden? Was dat niet de verborgen of ook openlijke drijfkracht van vele

neo-calvinistische bestrijding? Hoe kon hij, de theoloog van het Goddelijk voorbehoud tegenover al het menschelek doen, dan „heden zonder voorbehoud“ zeggen, dat met de in 1919 werkelijk niet volmaakt getrokken Tsjechische grenzen ook de Kerk van Jezus Christus zou worden verdedigd? Hadden de zoo dicht bij de Duitsche grenzen levende Zwitsers hun hoofd niet koel kunnen houden of was hier een geweldige propaganda der Tsjechen aan het werk geweest?

Nu moet toegegeven worden dat Zwitserland, althans de Duitschspreekende kantons, zeer met Tsjechoslowakije in de laatste maanden hebben meegeleefd. In de Bazelsche Universiteits bibliotheek bijv. werd een geheele zaal gevuld met historische en met voor kort actuele kaarten en maquettes, reliefs en statistieken van Midden-Europa in het algemeen en Tsjecho-Slowakije in het bijzonder, opdat iedereen de situatie ook werkelijk zou kunnen bestudeeren. Maar Barth zelf weigert zijn uitingen aan politieke overwegingen of Tsjechische propaganda toe te schrijven. Ik heb, schrijft hij ergens, den geheelen zomer bijna ononderbroken de berichten der Duitsche radio beluisterd en kan toch ook niet aannemen dat die ééne Tsjechische film, die ik in de laatste maanden gezien heb, mij alleen zoo betooverd zou kunnen hebben.

BAZEL, 17 Dec. 1938.

A. J. B.

(Wordt vervolgd.)

KBAI 3961

Uw kenmerk
Brief vom 3.1.2001

Ons kenmerk

Doorkiesnummer

Bezoekadres
Heidelberglaan 2
De Uithof, Utrecht

Datum

31. 1. 2001

Onderwerp

"Brieven uit Bazel"
van A. J. Bronkhorst

E-mailadres

Fax (030) 253 32 41

Internet WWW.THEO.UU.NL
Postbanknummer 128674

Postbus 80105, 3508 TC Utrecht

Heeren Dr H.-A. Drewes

Karl Barth-Archiv

Basel

Faculteit Godgeleerdheid

Universiteit Utrecht

Sehr geehrter Herr Drewes,

Wie ich erst jetzt erfahre, bedeuten die Buchstaben „D.W.“ nicht „Doetinchemsch Weekblad“, sondern „Het Doetinchemsche Werk“. Im Utrechter Staatsarchiv ist dieses Blatt endlich aufgetaucht. Es war ein „14-tägisch Organ der chr. Phil. Inrichtungen te Doetinchem“, d.h. das Medium für das chr. Internat „Ruimzicht“, wo auch Bronkhorst als Gymnasiast verblieb. Seine Artikel erschienen:

- I. Nr. 14 des 66. Jahrg. (30. 12. 1938)
- II. 15 (13. 1. 1939)
- III. 16 (27. 1. 1939)
- IV. 17 (10. 2. 1939)
- V. 19 (10. 3. 1939)

So ist hoffentlich Ihre Frage nun doch geklärt.

